

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 K 40 F.
NEGYEDÉVRE 4 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KO-
RONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

✦ POLITIKAI NAPILAP ✦

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Szerbiai offenzívánk mindenütt előrehalad

Gallwitz csapatai átlépték a Pozarevac—Gradiste utat — Belgrádtól délre több támaszpontot elragadtunk — Csapatunk a Macsvában is előrenyomultak — Kelet-Galiciában és a Styr mentén az oroszokkal szemben tért nyertünk — A bolgárok Knjazevacnál megtámadták a szerbeket — A francia külügyminiszter lemondott

Debrecen, október 13.

A mai vezérkari jelentések megállapítják, hogy seregeink Szerbiában minden vonalon sikeresen folytatják támadásaikat. A Macsvában a szerbek kénytelenek voltak földadni szívósan védett állásaikat. Kövess tábornok csapatai Belgrádtól délre folytatták előnyomulásukat és több támaszpontot, ezek között Zelsznik falut is elragadták a szerbektől. Gallwitz hadseregének az a része, amely tegnapelőtt Szemedriát hódította meg, tegnap elérkezett Pozarevac elé és sikerrel támadja a megerősített várost, a hadsereg más része pedig már áthaladt a Pozarevac—Gradiste országúton és déli irányban nyomul előre.

Ugyanakkor, amikor az osztrák-magyar és német seregek lába alatt megremeg a szerb föld, a bolgárok is hozzáfognak a leszámolás-hoz ősi ellenségükkel. Párisi és londoni táviratok reprodukálják a nisi szerb sajtóiroda közleményét, hogy a bolgárok Knjazevac irányában megkezdtek támadásukat. A hír meglepő, mert bolgár hadüzenetről még nem kaptunk hírt s megelhet, hogy a szerb sajtóiroda ezzel a közleménnyel csak Pasics pénzügyi hadjáratainak sikerét akarja biztosítani. Mindenesetre érdekes, hogy a szerbek a Timok völgye ellen intézett bolgár támadástól félnek.

Mai távirataink a háboru eseményeiről itt következnek:

A balkáni harctér Sikereink a Drina mentén

Budapest, október 13. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése a balkáni hadszíntérről:

Támadásaink az ellenség leghevesebb ellenállása dacára mindenütt előrehaladnak.

A Drina alsó folyásánál csapataink a szerbeket több lövészárokból kiűzték.

Belgrádtól délre az ellenségtől több szívesen védelmezett támaszpontot ragadtunk el. A

szerbek ellentámadásai minden esetben az ellenség súlyos veszteségeivel hiúsultak meg.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Pozarevac és Gradiste között

Berlin, október 13. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a balkáni hadszíntérről:

A szerbek ellenállása előrehaladásunkat csak kevésbé tudta feltartóztatni.

Belgrádtól délre Zelsznik falut és a Topiderskától mindkét oldalt keletre emelkedő magaslatokat rohammal elfoglaltuk.

A Pozarevac elleni támadás kedvezően halad előre. A pozarevac—gradistei országutat déli irányban átértük.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

Bolgár támadás Knjazevacnál

Páris, október 13. (Magyar Távirati Iroda.) A Havas-ügynökség jelenti Nishől:

A szerb sajtóiroda közli október 12-ikéről: A bolgárok a Knjazevaci fronton megtámadták bennünket.

Rotterdam, október 13. (Magyar Távirati Iroda.) A Times jelenti Athénből:

Két hadosztályból álló bolgár sereg támadást intézett a szerb arcvonal ellen Knjazevac irányában. A támadás a Knjazevac melletti Kadi Boghaz hegyszorosnál kezdődött.

Felrobbantott vasutvonalak

Athén, október 13. (Magyar Távirati Iroda.) A Szalonikiben partraszállított francia és angol csapatok továbbszállítását elhalasztották, mert a görög-szerb vasutvonalat komitácisk több helyen felrobbantották.

Török segítség Bulgáriának

Kopenhága, október 13. Athénből táviratozzák: Törökország fegyvergyárait, valamint két hadtestét Bulgária rendelkezésére bocsátotta. Ellenzolgáltatás gyanánt Bulgária jelenlegény szénkészletet, nagy tömeg vasúti ko-

csit és hadianyagot engedett át Törökországnak; Törökország továbbá szabadon rendelkezhetik a Fekete-tengeri bolgár kikötőkkel.

A szultán az Európában lakó összes mohamedánoknak engedélyt adott arra, hogy belépjenek a bolgár hadseregbe. — Burgas előtt több török torpedónaszád és torpedó-üző cirkál.

A Timok-vidék elfoglalása meghozhatja a békét

Lugano, október 13. — (Magyar Távirati Iroda.) Az Avanti méltatja az osztrák-magyar-német haderők szerbiai hadműveleteit és ezt írja: A központi hatalmaknak a Timok-területen való áthatolása eldöntheti a hadi helyzetet és a békére vezethet.

Szerbia 750 milliót kér

Magdeburg, október 13. (Magyar Távirati Iroda.) A Magdeburgische Zeitung jelenti: Szerbia 750 millió dinár új hadikölcsön folyósítását kérte szövetségeseitől a háboru folytatására. A szerb kormány kérése Londonban kinos meglepetést okozott.

Offenzívánk hatása Párisban

Genf, október 13. A francia kamara egyesült bizottságaiban a balkáni helyzetről teendő miniszteri nyilatkozatok kiűszében nagyon komolylyá tették a hangulatot azok a szerb forrásból származó hírek, melyek az ellenség felvonulásának nem sejtett gyorsaságáról számolnak be és a szerb hadsereg ama kísérleteinek sikertelenségéről, hogy az osztrák-magyar és a német hadseregek viharos előnyomulását föltartóztassák.

A francia-angol vállalkozás előkészítésével megbízott parlamenti tagok közül többen ráirányították a figyelmet a német nehéz ágyúk borzalmas hatására, melyet a szerb táviratok különösen kiemelnek. A bizottságban meg fogják kérdezni Millerand hadügyminisztertől, hogy a francia-angol expedíció felszerelése megfelel-e az ellenség eszközei által felfokozott igényeknek.

URANIA

Debrecen legnagyszerűbb,
legelőkelőbb mozgója
E G Y H Á Z - T É R.
TELEFON 12-51.

Ma utoljára!

VIGESTÉR.

ÜDVÖSKÉ

vigjárték 3 felvonásban.

JAJ!

megcsal a férjem

vigjárték 3 felvonásban.

A FARMER

színmű.

Előadások kezdete 5, 7 és 9

órakor rendez helyarákkal.

Felügyelőtagos bemenet.

APOLLO

Ma, osztrákotkón

Előadások 5 és 7 órakor

felhelyarákkal, 9 órakor

rendes helyarákkal.

Látványos dráma

ujdonosság!

Marsjalek

dráma 3 felvonásban.

Mesterlövők

élelkep 2 felvonásban.

Kalandoz

esküvő

vigjárték.

Muki a

fürdőkádban

bohózat.

Az entente démarsa Athénben

Athén, október 13. (Magyar Távirati Iroda.) Az entente-államok követei ma közös démarsot intéztek a görög kormányhoz. A közös jegyzék azt követeli a görög kormánytól, nyilatkozzék, hogy minő magatartást tanúsít egy bolgár-szerb háború esetén?

Németország tiltakozik a szaloniki csapatzállítások ellen

Athén, október 13. (Magyar Távirati Iroda.) A német követ megjelent a külügyminiszeriumban és tiltakozó jegyzéket nyújtott át az angol-francia csapatoknak Szalonikiben való partraszállása és Görögország semlegességének megsértése miatt. Németország elvárja a görög kormány további lépéseit.

Venezelos háborút sürget

Athén, október 13. (Magyar Távirati Iroda.) A kamara tegnapi ülésén Zaimis miniszterelnök nyilatkozata után Venezelos lépett a szószékre. Szerinte nem arról van most szó, hogy Görögország háború viseljen-e vagy sem, hanem arról, hogy mikor kell a háborút megkezdni. Semmi esetre sem szabad megengedni Bulgáriának, hogy Szerbiát leverje, mert Görögországnak az az érdeke, hogy Bulgária legyen a legyőzött.

A király öccsét hazahívták

Athén, október 13. (Magyar Távirati Iroda.) György herceget, a király öccsét, aki jelenleg Párisban tartózkodik, sürgőnyileg hazahívták.

A balkáni expedíció vezedeimel

Frankfurt, október 13. A Frankf. Ztg. jelentéi Konstantinápolyból: Az itteni irányadó körök és a sajtó élénken fejtegetik a Konstantin király és a görög vezérkar állhatossága nyomán bekövetkezett új helyzetet. Ama fölfogás felé hajlanak, hogy az entente egy-két divízió partraszállásával csak azt a célt akarta elérni, hogy a görög hadsereget csatlakozásra bírja. Mivel azonban ez az eszköz nem vált be és az ententének elkötelezett Venezelos egyszerűsmindenkorra kiesett a nyeregből, a legnagyobb mértékben valószínűtlen, hogy Anglia és Franciaország el fogják küldeni a Szerbiának ígért 150,000 főnyi segítő sereget, még ha Görögország összetett kezekkel nézné is a csapatok átvonulását. Az ilyen átvonulás nagy veszedelmét, ha Görögország nem lép katonailag az entente mellé, még a leggyöngébb entente-stratégának is át kell éreznie. Az entente expedíciós serege bizonyos mértékben előremehet, de visszajönni talán sohasem lesz képes.

Viviani nyilatkozata Románia magatartásáról

Páris, október 13. (Magyar Távirati Iroda.) A kamara mai ülésén Viviani miniszterelnök nyilatkozott a balkáni helyzetről. — Azzal kezdte, hogy a bukaresti szerződés mély haragot hagyott hátra a bolgár cárnál és a bolgár népnél. Fáradozásaink, — ugymond — melyek a békés megegyezés létrehozására irányultak, Bulgária magatartásán meghiusultak. — A miniszterelnök ezután rátért Románia magatartásának ismertetésére és a következő kijelentéseket tette:

— A Romániával folyamatban levő tárgyalások nem kedvezőtlenek. Az a körülmény, hogy Románia csapatainak fele részét mozgósította, megengedte neki, hogy esetleges támadásokat visszautasítson, a német nyomásnak ellenálljon és a bolgár határt figyelhesse. — Románia tudja, hogy csak az entente-hatalmak győzelmével érheti el kívánalmainak teljesülését.

A halálos csapás

Hága, október 13. Selbourne lord gazdasági miniszter Yorkban beszédet tartott, melyben azt fejtegette, hogy a németek most keleten a halálos csapást készülnek mérni a brit birodalomra. A birodalom ennek folytán súlyos válság előtt áll, mely a legnagyobb erőfeszítést követeli meg a nemzettől. Ovakodni kell az önámítástól, az önelégültségtől és elsősorban attól, hogy a németeket lebecsüljék. Ha pedig a cenzor kitorli a laptudósításokból azokat a mondatokat, melyek a németek kitarását és képességeit kiemelik, ez bűnös ostobasággal egyenlő.

Az orosz háború Höfer jelentése

Budapest, október 13. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az orosz hadszínterről:

Burkanovnál a Strypa mellett a tegnapi jelentésben említett támadások során az osztrák-magyar és a német zászlóaljok a negyedik támadást is visszaverték.

Egyébként északkeleten nincs jelentősebb esemény.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, október 13. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a keleti hadszínterről:

Hindenburg tábornagy hadcsoportja: Dünnaburgtól nyugatra az oroszok támadásai ágyutüzünkben összeomlottak.

Az ellenség ama kísérletei, hogy a Madziols-tónak részeinről megszállott szigetét hatalmukba kerítsék, meghiusultak.

Smorgontól északkeletre az oroszok támadását, amely akadályainkig jutott, visszautasítottuk. Egyik léghajónk az elmúlt éjjel erre a megerősített és csapatokkal megrakott városra bőségesen hajított bombákat.

Lipót bajor herceg tábornagy hadcsoportja: Semmi újság.

Linsingen tábornok hadcsoportja: Az ellenséget elűztük Rudka—Biel-sko Wolskaja melletti állásából és az Aleksandrya major és e majortól északra húzódó magaslatok közti vonalon tul visszavetettük.

Bothmer gróf tábornok német csapatai az ellenséget Hajworonkától északnyugatra (Burkanowtól délnyugatra) több állásából kivették.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

Ára: fél üveg
K 1.20. Egész
üveg (hónapokig
elég) K 2.—

A ki következetesen mindennap használja az Odolt, az mai tudásunk szerint az elképzelhető legjobb száj- és fogápolást gyakorolja.

Gorkij Maxim**Oroszország megsemmisüléséről beszél**

Szófia, október 13. (Magyar Távirati Iroda.) A moszkvai diákgyűlésen Gorkij Maxim beszédet mondott, amelyben az orosz hadsereg helyzetét rendkívül sötét színekkel festette. — Üres fecsegés, — mondta többek között — hogy akár az Ural-hegységbe is visszavonulhatunk. Ha ellenségeink Pétervárot vagy Moszkvában megvetik a lábukat, akkor Oroszország megszűnik létezni.

Az olasz háború**Olasz vereség a tengeremléki fronton**

Budapest, október 13. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az olasz hadszínterről:

Az olaszok tegnap nehéz- és közép-kaliberű ágyukból a lafrauni fensik ellen tüzéségi tüzelést kezdtek.

Az ellenség tüzésége a tengeremléki arcvonal egyes szakaszai ellen is fokozott tevékenységet fejtett ki. Olasz gyalogsági osztagok ama kísérleteit, hogy a vrsici és a tolmeini hidfőt megközelítsék, meghiusítottuk. A doberdoi fensik északnyugati részén az ellenséget meglepetésszerű tüzeléssel támadva meg, arra kényszerítettük, hogy elől levő fedezékét menekülve hagyja oda.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Előzanodás Olaszországban

Frankfurt, október 13. A Frankfurter Zeitung olasz forrásból a következő tudósítást közli az olaszországi helyzetről:

A nacionalista mámor végleg eltűnt. Általában az a nézet kerekedik felül, hogy amilyen gyorsan csak lehet, kikerüljenek a végzetes helyzetből. Mindinkább kiderül, hogy a kormány a hadüzenet alkalmával figyelmen kívül hagyta az ország érdekeit és a hosszú háborúhoz szükséges belpolitikai és gazdasági előrelátást. A nemzet két részre szakadt. A nagy többség, amely munkásokból, parasztokból, az arisztokráciából s a gazdaságilag és lelkiileg károsultakból áll, félreérthetetlen módon kifejezésre juttatja háboruellenes gondolkodását.

A gazdasági szakértők kifogásolják az elégtelen pénzügyi intézkedéseket és a még szükséges kölcsönöket legkevesebb 10 milliárdra becsülik, amivel a háborús költségek 14 milliárdra növekednek, 750 milliónyi kamattelherrel, nem számítva a nyugdíjakat, a segélyeket és a helyreállítási költségeket. Kifogásolják, hogy Angliára és Franciaországra nem gyakorolnak elegendő pénzügyi nyomást.

A déli tartományokban a nyomor napról-napra növekedik. Kenyér és munka helyett a kormány hazugságokat és Barzilai-féle szónoklatokat ad, ami ellen Nápoly polgármestere eleinte tiltakozott és a gyűlés rendjének fentartásáért való felelősséget elutasította magától. — Pártegységnek nyoma sincs. A kormány bizonyára még olyan időben fogja egybehívni a parlamentet, amikor még törvényes hatalma lesz ahoz, hogy a kamara szabad, komoly, a nép akaratának megfelelő vitatkozását, vagy mi több: manifesztációját lehetetlenné tegye.

A kivételes törvény november 30-án lejár. Beavatott körökben biztosítanak arról, hogy a Salandra-kabinet egy második csinyból nem fog győzelmesen kikerülni és hogy döntő változások elkerülhetetlenek. A hadsereg fegyelme rossz és lázadások szokatlanul gyakoriak. A Németország elleni háborús propaganda, nyilván a kormány utasítására — eltűnt.

A bel**A fran**

Berlin

sajtóosztálya

a nyugati

Az a

északra kö

Souch

vesztettek

október 11

gukat.

A Cha

este megh

azon a hely

vonalban m

szeomlott.

A Vo

lejtőjén a

tették.

A T

Champ

ber 11-ről

séges tüze

offenzívájul

dalán. A t

madások us

reggel meg

visszavertü

Butte-

gránát-tám

számu mag

harc volt.

Német lé

Kopenh

hajó tegnap

lött. A légi

és megállít

kedett és d

Delcas

Páris,

da.) A min

nök bejelen

mondását.

gadta. A k

elnök vette

F

Genf,

da.) A fra

lebbi ülésen

alatt a két

A skóto

Frank

tung jelent

Skótorszá

kesedésre t

kesedésnek

Glasgowba

forradalmi

elleni ellen

A Go

tek az öss

mely azt r

jék a mun

fegyverül

s amely s

cio-termelé

nock kerül

niciós törv

kásság kö

Debrece

kiállítás.

legénys

A belga-francia harc tétér**A franciák újabb térvésztségei**

Berlin, október 13. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a nyugati hadszíntérről:

Az angolok előretöréseit Vermellestől északra könnyűszerrel visszautasítottuk.

Soucheztól keletre a franciák ismét elvesztettek egyes árokrészeket, amelyekben október 11-én még képesek voltak tartani magukat.

A Champagneban, Tahuretől délre, tegnap este meghiúsult egy francia támadás. Ugyanazon a helyen ma reggel egymást követő több vonalban megismételt támadásuk teljesen összeomlott.

A Vogézekben a Schratzmaenle nyugati lejtőjén a franciák állásuk egy részét elvesztették.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.**A Tahure—Ripont vonalon**

Champagne, október 13. (P. L.) Az október 11-ről 12-re virradó éjszaka a franciák hősiességük előkészítés után megújították offenzívájukat a Tahure—Ripont ut mindkét oldalán. A támadásokat visszautasítottuk. A támadások ugyanezen a szakaszon október 12-én reggel megismétlődtek, de könnyűszerrel mind visszavertük.

Butte-le Mesnilől északra a franciák kézi-gránát-támadásokat kezdtek. A 196. és a 197. számú magaslatok között erősebb tűzérési harc volt.

Német léghajók az Északi-tengeren

Kopenhága, október 13. Egy Zeppelin-léghajó tegnap délben megjelent Cimbrisham fölött. A léghajó ezután leereszkedett a tengerre és megállított egy gőzöst, majd ismét fölemelkedett és délkeleti irányban folytatta útját.

Delcassé lemondását elfogadták

Páris, október 13. (Magyar Távirati Iroda.) A minisztertanácson Viviani miniszterelnök bejelentette Delcassé külügyminiszter lemondását. Poincaré elnök a lemondást elfogadta. A külügyek vezetését Viviani miniszterelnök vette át.

Francia nemzetgyűlés

Genf, október 13. (Magyar Távirati Iroda.) A francia kamara szocialistái a legközelebbi ülésen javasolni fogják, hogy a háboru alatt a két kamara nemzetgyűléssé egyesüljön.

A skótok a munició törvény ellen

Frankfurt, október 13. A Frankfurter Zeitung jelenti Londonból: A Labor Leader írja: Skótszág népét sohasem lehetett igazán lelkesedésre bírni a háboruért és mindaz, amit lelkesedésnek tekintenek, napról-napra csökken. — Glasgowban rendkívül gyorsan növekszik a forradalmi szellem és főleg a munició törvény elleni ellenállásban nyer kifejezést.

A Govan vidéki egyesült bányásztestületek az összes bányászokhoz felhívást intéztek, mely azt mondja, hogy a bányászok követeljék a munició törvény visszavonását, melyet tegyverül használnak a munkások elnyomására s amely semmi esetre sem alkalmas a munició-termelés fokozására. Shettleston és Greenock kerületekben általános az ellenállás a munició törvényvel szemben. Clyde-ben a munkásság körében forradalmi a hangulat.

Debrecen egyedüli látványossága a hadikiállítás. — Belépti-díj 50 fillér, katonai legénység és gyermekek részére 20 fillér.

Felhívás**Debrecen és a vármegye hölgyeihez**

A világháboru egyik legrettenetesebb időszak az elmúlt tél volt. Ekkor szenvedtek katonáink legtöbbet és ekkor jártak sokan olyan szerencsétlenül, hogy egész életükön át nyomorékok maradtak. Készületlenül talált bennünket a tél, azt gondoltuk, az ágyuk bőmbőlése és a fegyverek dörrenése a télen át szünetelni fog; ellenkezőleg, éppen akkor dultak a legnagyobb és legvéresebb csaták. Ugy, ahogy tudtuk, megfeszített erővel és lankadatlan kitartással elláttuk a zordon Kárpátokban halálmegevéttel küzdő katonáinkat téli meleg alsóruhával, de mégsem tudtuk úgy ellátni őket, hogy a fagyástól megóvhattuk volna drága magyar véreink. Most kettőzött feladat előtt állunk. Ellenségeink száma megszorodott a hitszegő talánokkal és éppen a mi fiaink, főként Debrecen és Hajdúvármegye fiai azok, akik a kietlen és zordon határszéli hegyeknél állanak őrt, hogy megakadályozzák a hitszegő ellenségnek határaink átlépését.

Nem szabad, nem lehet vitéz és hős katonáinkat még egy olyan tél borzalmainak kiténni, mint amilyenben részük volt.

Az állam megteszi a magáét, de a társadalomnak is segítenie kell! A magyar nők három feladatát, a legszentebb kötelesség, a legnemesebb feladat áll előttük. Ki ne gondolna azokra a hőslékű magyar fiukra, kik minden szenvedést olyan odaadással tűrnek, kik véruket, életüket áldozzák az itthonmaradottakért, azoknak családi nyugalmáért, tűzhelyeik zavartalanágáért. — Azt hisszük, minden magyar nő lelke ott van ezeknél a hős fiuknál.

Teljesítsék tehát a magyar nők, közöttük Debrecen város és Hajdúvármegye hölgyei is nemes és emberbaráti feladatukat és segítsenek fiainknak elviselhetővé tenni a közelgő telet messze hazájuktól, az idegenben.

Hölgyeink tegyék most félre minden más munkájukat. Ne kézimunkájanak szobáik díszítésére, ne igyekezzenek most szép és értékes kézimunkával karácsonyra hozzátartozóikat meglepni. Félre most ezekkel. Magasztosabb, szentebb és nemesebb kötelesség vár most rájuk!

Magyar nők! Most csak egy feladatotok, egy szent kötelességetek van: a harc tétérre levő véreinknek meleg, a téli hidegnek ellentálló gyapjú anyagu cikkeket készíteni. Ezt tegyétek meg! Ezt tartjátok kötelességeiteknek! A hosszú esteiken kössetek otthon érmelegítőket, gyapjuszálakat, térdvédőket, lábszárharisnyákat, kapcákat, szóval készítsetek olyan dolgokat és ruházati cikkeket, amivel örömet szereztek harcosainknak és ami lehetővé teszi nekik, hogy leküzdve a tél nehézségeit, tovább is azzal a sziklaszilárd, csüggedést nem ismerő elhatározással teljesíthessék csodálatot keltő feladatukat, mellyel eddig is végezték.

Magyar nők, anyák, leányok! Ne feledjétek el, hogy értetek, mindnyájunkért, drága hazánk szabadságáért küzdenek ott véreink s sem időt, sem áldozatot nem szabad kimélnünk, hogy sorsukat elviselhetővé tegyük, helyzetükön könnyítsünk. Ti meg tudjátok ezt tenni, csak akarnotok kell és ha lelkeiteket áthatja a szent kötelesség érzete, akkor fiaink nem rettennek meg ezer ellenségtől sem, mert érezni fogják, látják, hogy az otthonmaradottak szeretettel gondolnak rájuk és nincsenek elhagyva.

Debrecen, 1915. október 13.

A debreceni Hadsegélyző Hivatal.

A Hadsegélyző Hivatal ezúton tudatja a nagyérdmü közönséggel, hogy a gyapjufonál a hivatalba a mai napon megérkezett.

NYILTTÉR. *)

Fog-Krém

KALODONT

70 Fillér

A háboru közgazdasági okai és hatása

Kovács Gábor dr. egyetemi tanár előadása

A debreceni tudományegyetem Népszerű Főiskolai Tanfolyamán ma este Kovács Gábor dr. egyetemi tanár tartott előadást, amelyet a megyeháza tágas dísztermét zsufolásig megtöltő közönség hallgatott meg. Ott volt a diszes, előkelő közönség sorában Baltazár Dezső dr. püspök, Bernolák Nándor dr. egyetemi rektorral az élén az egyetem tanári kara, Okolicsányi Károly cs. és kir. kamarás vezérőrnagy államparancsnok, Pákozdy Sándor alispán, a tanintézetek tanárai.

Kovács Gábor dr. egyetemi tanár A háboru közgazdasági okai és hatása címen tartotta meg előadását. A nagyközönség általában a trónörökös párt meggyilkolásában látja a háboru okát. Ez a felfogás megállhatott volna akkor, ha Szerbia ellen csupán bosszúálló hadjáratot folytattunk volna, azonban hadlizenetünket követte az angol, francia és orosz támadás. — Az is mutatja a nagyközönség felfogásának téves voltát, hogy a szerb affér az utóbbi napokig mellékvágányon álló esemény volt és a most megindult újabb akcióban sem a Szerbiával való végső leszámolás a főcél, hanem az entente balkáni akciójának a meghiúsítása.

Ez a világháboru a sarajevói tragédia nélkül is bekövetkezett volna, mert elsősorban gazdasági okok idézték elő. Ez a háboru egy eddig még nem látott hatalmas gazdasági küzdelem. A lefolyásának hatását is elsősorban gazdasági téren érezzük. A legutóbbi husz év háboruival bizonyította be az előadó, hogy a háboru indító okai mindig közgazdasági érdekek voltak. A mostani háboruban is közgazdasági mag van. Gazdasági érdekből sóvárog Szerbia a Bácskára, a Bánátra, Szlavoniára. Oroszország Konstantinápolyt akarja, hogy a kereskedelem leghatalmasabb tényezőjéhez, a tengerhez jusson, Olaszországot az ententétől kapott milliókon kívül Trentino megszerzése és az Adrián való korlátlan uralom célja vitte ellenünk és mindezek háta mögött áll Albion a legönzőbb gazdasági érdekeivel, amelyeket az ekspanzív erejű Németország fenyegetett. Ugy, hogy ez a háboru alapjában véve Anglia és Németország közötti gazdasági küzdelem, amelyhez a többi résztvevő államok csak statisztálnak.

Statisztikai adatokkal mutatta ki ezután az előadó a Németbirodalomnak azt a nagyarányú fejlődését, amely Angliát féltékenyvé tette és a háboru földidézésébe vitte, majd a háboru közgazdasági hatásait ismertette. A háboru a központi hatalmaknál a közgazdaságnak zárközgazdasággá való visszafelődését idézte elő, amely változás nem történt minden rázkódottás nélkül, amit mindenki érez a mindennapi életben.

A közönség mindvégig feszült figyelemmel hallgatta a rendkívül érdekes és tanulságos előadást, amelyért hosszasan megtapsolták Kovács Gábor drt.

— **Képviselőválasztás.** Besztercéről táviratozzák: A naszodi kerületben ma ejtették meg a képviselőválasztást. Gueth János főgimnáziumi igazgatót, a nemzeti munkapárt jelöltjét, egyhangulag képviselővé választották.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

CSÜTÖRTÖK: Hoffmann meséi, opera. (Csőregh Jenő, a Kolozsvári Nemzeti Színház tenoristájának vendégjátéka.)

PÉNTEK: Koldusdiák, operett. (Csőregh Jenő második vendégjátéka.)

SZOMBAT: Cigányszerelem, operett. (Csőregh Jenő harmadik vendégjátéka.)

OKTÓBER 1-TŐL

LAPUNK ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben: 1 óra K 1.40, negyedévre K 4.—

Vidékre: 1 óra „ 1.50, negyedévre „ 4.50

Egyes szám ára 4 fillér. — Vasár- és ünnepnapokon 6 fillér.

HIREK

— Tisza, Mackensen, Enver pasa és József főherceg a budapesti tudományegyetem doktora. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A budapesti tudományegyetem jog- és államtudományi kara ma délután Concha Győző dékán elnöklése alatt ülést tartott. A fakultás Concha dékán indítványára Tisza István gróf miniszterelnököt a jogtudományok, Mackensen tábornagyot, József főherceg hadtestparancsnokot és Enver pasa török hadügyminisztert pedig az államtudományok tiszteletbeli doktoraivá választotta. Tisza István miniszterelnököt az egyetem részéről ért kitüntetésé alkalmából ma este a munkapárti körben meleg ovációkban részesítették.

— A 43—50 éves volt tisztek kiképzésének elhalasztása. A honvédelmi miniszter október hó 8-án a következő körrendeletet bocsátotta ki: „A besorozott 43—50 éves volt tisztek és tisztjelöltek négy hetes kiképzési tanfolyamának felállítását elhalasztottam, miért is a kiképzési tanfolyamba való felvételre, valamint a népfelkelő tiszté váló egyidejű kinevezésre és az idő előtti behívásra vonatkozó — a honvédelmi miniszterhez címzett és a tartózkodási hely szerint illetékes népfelkelő parancsnokság útján benyújtandó kérvényeknek beérkezési határideje 1916. évi január hó 5-ikéig meghosszabbítottam.

— Signum laudis. A király megparancsolta, hogy Wieland Adorján 16. huszárezredbeli századosnak, Hortobágyi Tibor 16. huszárezredbeli főhadnagyának és Weinlinger Károly 16. huszárezredbeli tartalékos hadnagyának az ellenséggel szemben vitéz magatartásukért, Fiáth Tibor báró 7. huszárezredbeli tartalékos főhadnagyának az ellenséggel szemben kitűnő szolgálataért a legelső dicséret elismerés tudtul adassék.

— Főlemelték a marhahús árát. A városi közéletmezési bizottság ma délután Csóka Samu főjegyző elnöklése alatt ülést tartott. Csóka Samu főjegyző előterjesztette a távollévő polgármester megbízásából, hogy a baromfiak árának maximálása ismét szükségessé vált, mert mióta fel van függesztve a maximálás azóta 15 koronát is kérnek egy pár csirkéért. Rostás István főkapitány megjegyezte, hogy még nem tartja elérkezettnek az időt a szárnyasok árának újbóli maximálására. A közönség maga is tartózkodik már a vásárlástól, mert megfizethetetlenül magas árakat kérnek, a kínálat pedig nap-nap után fokozódik, egyre több szárnyas kerül piacra, úgy, hogy ettől a körülménytől is lehet várni némi árcsökkenést. A bizottság a főkapitány álláspontjára helyezkedett és tíz napra elhalasztotta a baromfiak árának újbóli maximálását.

Csóka Samu főjegyző ezután ismertette a mészárosok beadványát, amelyben azt kérik, hogy tekintettel arra, hogy az élő szarvasmarha ára az utóbbi napokban tetemesen felszökött, a marhahús maximális ára 5 korona 10 fillérben állapíttassék meg. Ezzel szemben a bizottság, Rostás István főkapitány előterjesztése alapján, azt javasolja a polgármesternek, hogy az elsőrendű marhahús árát 5.—, a másodrendű árát 4.80, a növendékhus árát szintén 4.80, a borjúhús árát pedig 5.40 koronában maximálja.

Főlemelte a bizottság a vöröshagyma árát. Egy métermázsza árát 76 koronában, egy kilogram hagyma árát pedig 80 fillérben javasolja megszabni. A szőlő kilogramjának ára 1 korona, a tengeri métermázsája 26.—, kilója, 28 fillér lesz. Ezek az árak október 16-án, szombaton lépnek hatályba.

— Táncciskolai értesítés. A haladó növendékek tánctanfolyama szerdán, e hó 13-án este 6 órakor kezdődik az ipartestület disztermében (Simonffy-utcai városi bérház, 1. szám). Beiratkozni lehet egész nap az Uránia-színház keresztépületében levő lakáson. Ch. Percel Carola táncitanárnő.

— Kitüntetett huszárezredmester. A király Hóss Lajos 7. huszárezredbeli törzseredmesternek az ellenséggel szemben különösen kötelességű szolgálata elismeréséül a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta.

— A nagybocskói bíró büne. Érdekes bűnpört tárgyalt ma a debreceni kir. ítélőtábla főlebbviteli büntető tanácsa. A vádlott Podmaliszky Iván nagybocskói községi bíró volt, aki ellen az a vád, hogy az orosz invázió idején az oroszok segítségére volt és velük együtt fosztogatta a menekültek őrizetlenül maradt lakásait. A máramarosszigeti törvényszék három évi fegyházra ítélte Podmaliszkyt, aki felebbvezést jelentett be az ítélet ellen. A tábla elrendelte a vizsgálat kiegészítését.

— Debrecenfalva felépítésének költségére a következő újabb adományok érkeztek a polgármesteri hivatalba: Udvardy Miklós (Budapest) 20 kor., Pénzügyi tisztviselő k. havi hozzájárulása 132.50 kor., Mezei Béla és társulata heti tiszta bevételének 2 százaléka 56.60 kor., Andorfi Béla 6. huszárezredbeli zászlós a harctérről 10 kor., dr. Tóth Gyula rendőrfogalmazó 50 kor., Hindenburg-kották eladásából 2 kor., A rendőri bejelentő hivatali napidíjas irnokok: Bagi Endre 5, Ujhelyi Elemér 5, Tóth Lajos 5, Lengyel Jenő 2, Bardócz Jenő 2, Láng János 2, Kovács József 3 kor., Weisz Bertalan (Hatvan-p. 11.) 47.50 korona.

— A debreceni hadikiállításán felülfizettek: Koller Ferencné 1 kor., N. N. 50 fillér, N. N. 80 fillér, Aufricht Vilmos 4 kor., N. N. 10 fillér, N. N. 50 fillér, B. A. 50 fillér, N. N. 50 fillér, K. R. 50 fillér, N. N. 1.50 kor., Kovács János 50 fillér, N. N. 10 fillér, N. N. 1 kor., Fridery Gusztáv 50 fillér, N. N. 2.60 kor., Váradí Géza 1 kor., N. N. 1 kor., Frank József 1 kor., Franz Kelemen 50 fillér, N. N. 50 fillér, N. N. 50 fillér, N. N. 30 fillér, N. N. szakaszvezető 20 fillér, N. N. 10 fillér, N. N. 20 fillér, Harsányi Istvánné 1.50 korona.

— A Fröhlich-féle csódtömegből megvett összes irodai szerek, valamint a még meglévő iskolai cikkek, füzetek, könyvek, iskolatáskák, stb. elárúsítása még rövid ideig tart. Üzlet-helyiség Szent Anna-utca 1.

Junker Henrik
— művirág- és dísztolgyára —
Budapest és Debreczen
Király-utca 54. Plac-utca 26-28.
Telefon 118-09. Telefon 553. —
Művirágok és sirkoszorúk
legizlésebb kivitelben nagyban és kicsinyben. Ugyazintén női kalapformák, dísztollak, sirkoszoru-levelek és kellekei.

Katonák életmentője a
„SZANITÉC TETÜPOR“
Legbiztosabb szer a kiütéses tifuszt terjesztő rohatetek ellen.
Tábori csomag (csak címet kell ráírni) gyógyszerüzletben, drogériában 1.— korona. — Csak kifejezetten Szanitéc-porot fogadjon el, mert ennek is, mint minden jónak, akadhat súlyos utánpótlása. — Ahol nem volna kapható, oda 3 dobozt utánpótlással szállít: Auber gyógyszerüzlet, Mohács.

Apró hirdetések

Fűsőtormben egy leánykását felejtett, igazolt tulajdonosa átveheti. Goldstein Karolin, Miklós-u. 5.

Pénzkölcsön

Értékpapírokra, sorjegyekre, hadi kölcsön kötvényekre.

Hadikölcsön 50—
100 koronáigként 10—
Borsos sorjegy 15—
Magyar vöröskereszt sorjegy 15—
Gazdasági " " 30—
Óbana " " 35—
Jászai " " 10—
Közvetítő " " 6—
Pesti Híradó " " 70—
Szeretők " " 150—

Ha az értékpapír másutt van kezében, kiváltjuk és arra a fenti kölcsönt adjuk. Külföldi pénzeset, arany érmeket a legmagasabb napi áron beváltunk. Debreczeni Pénzváltóbank és Zálogközlés Részv.-Társaság SIMONFFY-UTCA 13. Telefon 298.

Munkás leányok felvételnek Honvéd-u. 16

Kiadó

Értékpapírok és rendőri! A Kossuth- és Piac-utca sarkán lévő legmodernebb berendezésű alagsori vendéglő és sáreszernék 1. évi november 1-től kezdve kiadó. Érdeklődők forduljanak a Debreczeni Kisó Takarékpénztárhoz.

Engrossista segéd azonnal állást kap Klein Ignác fűszerkereskedésében, Csapó-utca.

A valódi PALMA

SKOSZ előrendű hátszoroson kívül abszolút atkament és vegyszermentes mentholl tartalmas és éppen ezért minden hátszorosban nemcsak költőleg, hanem helyesleg is a hátszoros igénybe veszik. A

PALMA

SKOSZ már a hadiszállítás alatt csillapítja a hátszorosokat. Erőteljes és hűsítő hatású, szaga melegben, hidegben egyaránt nagy szolgálatot tesz hátszorosoknak a hátszorosban. Hogy mily nagy szolgálatot teljesít a

PALMA

SKOSZ katonáknál, legjobban bizonyítja az a körülmény, hogy a magyar katonák el sem tudják néhány üveg

PALMA

SKOSZ nélkül és magyar katonát hozzájárulások

PALMA

SKOSZ nélkül el sem engedik.

A Palma alapárát: Próbá üveg ára . . . 40 fill. Kisebb üveg ára . . . 1.— kor. Nagy üveg ára . . . 2.— kor.

Kérem: Dr. SZELÉNYI ÁRPÁD

gyógyszerész Debrecza, Piac-utca 30. Kossuth-patika.

SOMOSSY LÁSZLÓ
DEBRECZEN, Kistemplombazár
Megérkeztek az őszi és téli divatkelme-ujdonságok
FLANELLEK — SELYMEK
VELEZEK — BÁRSONYOK.
! Óriási választék !

Gazdák figyelmébe!!

Legjobb és legolcsóbb vetőgépek s használt és új benzínmotorok, vasokék, boronák, konkolyozók, morzsológok, szőlőszók és borsajtók, répa- és szecskavágók bevásárlási helye az

„Agrikultura“ Részvénytársaság mezőgazdasági gépraktárában. Petőfi-ter 13. sz. alatt. A nagyalomással szemben.

Boros hordók!!
500 hektó új, 250 hektó használt, 25 litertől 650 literig. Továbbá új zsiros hordók és káposztás kádak minden nagyságban kaphatók hordógyáramban.
Baró Györffy Miklós
Nap-u. 4. Interurban-telefon 12-83.